

Aluehallintovirastot

Hyvinvointialueet

Ahvenanmaan maakunnan hallitus

Kuntien ja sopimuspalokuntien erityisavustukset rakennushankkeisiin vuodelle 2024

Palosuojelurahastolain (306/2003) 14 §:n mukaan Palosuojelurahastosta voidaan myöntää lain tarkoituksen toteuttamiseksi rahaston varojen ja vuosittaisen käyttösuunnitelman puitteissa yleisavustusta ja erityisavustuksia pelastusalan järjestöille ja muille vastaaville yhteisöille sekä erityisavustuksia kunnille, hyvinvointialueille ja sopimuspalokunnille. (8.7.2022/617).

Palosuojelurahasto ei ole avustanut enää 1.1.2023 lähtien kuntien uusien paloasemien rakentamista tai laajentamista.

Sopimuspalokuntien rakennushankeavustuksiin ei ole tullut muutoksia. Hyvinvointialueuudistus ei koske Ahvenanmaata, eikä Palosuojelurahaston avustuskäytäntöihin ole tullut muutoksia Ahvenanmaan osalta.

Rakennushankeavustuksia ei myönnetä hankkeisiin, joiden rakentaminen tai peruskorjaus on jo aloitettu ennen avustuspäätöksen saamista kuin erittäin perustellusta ja painavista syistä.

Rahasto siirtyy vaiheittain toteuttamaan avustushakuja valtionhallinnon yhteisen Haeavustuksia.fi-palvelun kautta. Kyseessä on verkkopalvelu, joka tulee kokoamaan kaikki valtionapuviranomaisten järjestämät valtionavustushaut yhteen paikkaan. Syksyllä 2024 avattava rakennushankehaku vuodelle 2025 toteutettaneen Haeavustuksia.fi-palvelun kautta. Haeavutuksia.fi-palvelussa tullaan asioimaan Suomi.fi -valuuksilla. Tarkemmat ohjeistukset haun osalta annetaan myöhemmin.

Palosuojelurahastosta myönnettäviin avustuksiin sovelletaan, mitä valtionavustuslaissa (688/2001) säädetään ja rahasto toimii näissä avustuksissa valtionavustuslaissa tarkoitettuna valtionapuviranomaisena. Avustusten hakemiseen, myöntämiseen ja maksatukseen sovelletaan muilta osin, mitä hakuilmoituksessa ja ohjeessa avustuksen hakemisesta Palosuojelurahastosta on määrätty.

Palosuojelurahaston hallitus on päättänyt julistaa haettavaksi kuntien ja sopimuspalokuntien (yli 20 000 euron yksikköhintaiset, sis. alv.) erityisavustukset rakennushankkeisiin vuodelle 2024 seuraavasti:

1. Kunnille myönnettävät avustukset paloasemien peruskorjaushankkeisiin (sis. harjoitusalueet)

Kunnille voidaan myöntää erityisavustusta nykyisten paloasemien tai harjoitusalueiden merkittävään peruskorjaukseen.

Kunnan rakennushankkeeseen myönnettävän avustuksen määrä voi olla enintään 50 % hyväksyttävistä kustannuksista ja enintään 350 000 euroa.

Merkittävinä peruskorjauksina voidaan pitää:

- merkittävien ja todennettujen työturvallisuuteen ja tasa-arvoon vaikuttavien puutteiden poistamista (esim. merkittävä terveyshaitta, naisten ja miesten sosiaalililat, henkilöstön altistuminen, rakenteiden vaarallinen kunto)
- peruskorjauksen yhteydessä ajoneuvoaikkojen lisäämistä tai muuta vastaavaa toimenpidettä
- harjoitusalueen merkittävien ja todennettujen työturvallisuuteen vaikuttavien puutteiden poistamista (esim. rakenteiden vaarallinen kunto).

Harjoitusalueeksi lasketaan suurempi hanke kuin yksittäinen kontti. Samaan harjoitusaluehankkeeseen voidaan myöntää enintään kolmesti avustusta.

Avustusta voidaan myöntää paloasemien peruskorjauskustannuksiin ja kiinteisiin kalusteisiin. Avustusta voidaan myöntää vain pelastustoimen käytössä oleviin tiloihin. Mikäli paloasematiloilla on yhteiskäyttöä, tulee pelastustoimen käytössä oleva osuus tiloista (prosenttia kerrosala sekä kokonaispinta-ala) selvittää erillisellä liitteellä.

Avustusta ei myönnetä pintakorjauksiin, ovien ja ikkunoiden uusimiseen tai muihin vuosikorjauksen luonteisiin toimenpiteisiin. Rakennushankeavustusta ei myönnetä väestönsuojelu-, ensihoito- ja ensivastetoimintaan eikä öljyntorjuntatiloihin. Avustusta ei myönnetä maanhankintaan, irtaimistoon (esim. kodinkoneet, irtokalusteet, toimisto- ja koulutusvälineistö) eikä juokseviin kuluihin (esim. sähkö- ja vesilaskut). Avustusta ei voida myöntää kiinteistöosakeyhtiölle (ei myöskään kunnan kokonaan tai osittain omistamalle kiinteistöosakeyhtiölle).

Rakennuskustannusten sekä avustetusta omaisuudesta perittävän vuokran tulee olla kohtuullisia ja linjassa alueen yleisen paloasemarakennusten vuokratason kanssa. Palosuojelurahaston myöntämä avustus tulee huomioida täysimääräisesti vähennyksenä vuokraa määrättäessä.

Hyvinvointialueiden tulee asettaa alueensa kaikki rakennushankehakemukset (mukaan lukien harjoitusalueet) perusteltuun tärkeysjärjestykseen erikseen kuntien sekä sopimuspalokuntien hankkeiden osalta, mikäli alueelta on enemmän kuin yksi rakennushankehakemus.

2. Sopimuspalokunnille myönnettävät avustukset paloasemahankkeisiin

Sopimuspalokunnille voidaan myöntää erityisavustusta uusien paloasemien rakentamiseen, kiinteistön hankintaan (kiinteän omaisuuden, rakennuksen tai rakennuksessa olevan huoneiston hankintaan) sekä vanhojen paloasemien merkittävään peruskorjaukseen tai laajentamiseen.

Sopimuspalokunnan rakennushankkeeseen myönnettävän avustuksen määrä voi olla enintään 50 % hyväksyttävistä kustannuksista ja kerralla enintään 350 000 euroa.

Sopimuspalokunnille voidaan myöntää avustusta yli 20 000 euron (sis. alv.) rakennushankkeisiin. Alle 20 000 euron (sis. alv.) rakennushankkeisiin haetaan avustusta sopimuspalokuntien pienavustushaun kautta.

Avustusta voidaan myöntää sopimuspalokunnille ja muille vastaaville yhteisöille, jotka ovat solmineet palokuntasopimuksen hyvinvointialueiden kanssa, mukaan lukien tehdas- ja laitospalokunnat. Viimeksi mainittujen osalta avustuksen tarvetta ja määrää harkittaessa huomioon otetaan palokuntasopimuksen veloitteiden täyttäminen ja osuus toiminnasta hyvinvointialueen sopimuspalokuntana.

Merkittävinä peruskorjauksina ja laajennuksina voidaan pitää:

- merkittävien ja todennettujen työturvallisuuteen ja tasa-arvoon vaikuttavien puutteiden poistamista (esim. merkittävä terveyshaitta, naisten ja miesten sosiaalitytöt, henkilöstön altistuminen, rakenteiden vaarallinen kunto)
- rakennuksen käyttötarkoituksen muuttaminen paloasemakäyttöön
- ajoneuvopaikkojen lisääminen tai muu vastaava toimenpide

Avustusta voidaan myöntää paloasemien rakentamiskustannuksiin ja kiinteisiin kalusteisiin.

Avustusta voidaan myöntää vain pelastustoimen käytössä oleviin tiloihin. Mikäli

paloasematiloilla on yhteiskäyttöä, tulee pelastustoimen käytössä oleva osuus tiloista (prosenttia kerrosala sekä kokonaispinta-ala) selvittää erillisellä liitteellä.

Sopimuspalokunnan paloasemahankkeessa on mahdollista avustaa myös rakennuksen lakisääteisen väestönsuojan osuutta.

Avustusta ei myönnetä pintakorjauksiin, ovien ja ikkunoiden uusimiseen tai muihin vuosikorjauksen luonteisiin toimenpiteisiin. Rakennushankeavustusta ei myönnetä ensihoito- ja ensivastetoimintaan eikä öljyntorjuntatiloihin. Avustusta ei myönnetä maanhankintaan, irtaimistoon (esim. kodinkoneet, irtokalusteet, toimisto- ja koulutusvälineistö) eikä juokseviin kuluihin (esim. sähkö- ja vesilaskut). Avustusta ei myönnetä sopimuspalokunnan paloaseman juhlasalin tai vastaavan tilan rakennuskustannuksiin.

Hyvinvointialueen tulee asettaa alueensa kaikki rakennushankehakemukset (mukaan lukien harjoitusalueet) perusteltuun tärkeysjärjestykseen erikseen kuntien sekä sopimuspalokuntien hankkeiden osalta, mikäli alueelta on enemmän kuin yksi rakennushankehakemus.

Rakennushankkeita koskevat yleisedot

Hakemuslomake tulee täyttää kaikilta osin täyttöohjeen mukaisesti. Hakemukseen tulee liittää hakemuslomakkeessa mainitut pakolliset liitteet. Liitteet ovat hakemuskohtaisia.

Hankkeen kustannusarvion on oltava rakennussuunnittelijan tai muun rakentamistalouteen riittävästi perehtyneen rakennusalan asiantuntijan laatima. Hankkeen kustannusarvion mahdollinen nousu ei oikeuta avustuksen määrän korottamiseen jälkikäteen.

Avustusta haettaessa ja myönnettäessä otetaan huomioon arvonlisäverokustannuksina vain ne maksetut arvonlisäverot, jotka jäävät hankkeen lopullisiksi kustannuksiksi ja joista avustuksen

saaja ei saa palautusta. Mikäli arvonlisäveron luonteesta on epäselvyyttä, hakija on velvollinen selvittämään asian. Kuntien hankkeissa arvonlisävero ei ole hyväksyttävä kustannus.

Kuntien tulee noudattaa lakia julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1397/2016) Palosuojelurahaston avustuksella hankittavan omaisuuden hankintamenettelyssä.

Aluehallintovirastoja pyydetään tiedottamaan hakumenettelystä ja -aikataulusta hyvinvointialueita ja kuntia. Hyvinvointialueita kehoitetaan ohjeistamaan alueensa sopimuspalokuntia hakumenettelystä ja -aikataulusta.

Valtionavustuksella **hankitun omaisuuden käyttöaika on 30 vuotta avustuksen myöntämisestä**, jos avustus on myönnetty kiinteän omaisuuden, rakennuksen tai rakennuksessa olevan huoneiston hankintaan tai perusparannukseen. Tarvittaessa käyttöaika voidaan määrätä lyhyemmäksi, mikäli hankkeen todellinen käyttöaika on hakijan osoittamana tätä aikaa lyhyempi.

Jos valtionavustus on myönnetty tiettyä valtionavustuspäätöksessä määriteltyä käyttötarkoitusta varten käytettävän omaisuuden hankintaan tai perusparannukseen, ei omaisuutta saa Valtionavustuslain 13 §:n 3 momentin mukaan käyttää pysyvästi muuhun kuin valtionavustuspäätöksessä määriteltyyn käyttötarkoitukseen eikä omaisuuden omistus- tai hallintaoikeutta luovuttaa toiselle valtionavustuspäätöksessä määrättyä valtionavustuksen kohteena olevan omaisuuden käyttöaikana. Mikäli avustusta käytetään päätösehtojen vastaisesti, valtionapuviranomainen voi valtionapuviranomainen Valtionavustuslain 22 §:n 1 momentin mukaan päätöksellään määrätä valtionavustuksen maksamisen lopetettavaksi sekä jo maksetun valtionavustuksen tai sen osan takaisin perittäväksi.

Kunnan, kuntayhtymän tai sopimuspalokunnan omistaman sosiaali- ja terveydenhuollon tai pelastustoimen rakennuksen rakentamista, hankintaa, peruskorjausta tai perusparantamista taikka kunnan, kuntayhtymän tai sopimuspalokunnan irtaimen omaisuuden hankintaa varten myönnetyn valtionavustuksen takaisinperintää koskevia säännöksiä ei sovelleta, jos rakennuksen

omistus tai hallinta luovutetaan, käyttötarkoitus muutetaan tai rakennus tai sen osa poistetaan käytöstä taikka irtaimen omaisuuden omistus tai hallinta luovutetaan, käyttötarkoitus muutetaan tai omaisuus poistetaan käytöstä 1. päivänä tammikuuta 2023 tai sen jälkeen uudistuksen toimeenpanosta johtuen. Rakennuksen tai irtaimen omaisuuden omistajan on tarvittaessa voitava osoittaa omistuksen tai hallinnan luovutuksen, käyttötarkoituksen muuttamisen tai käytöstä poistamisen johtuneen uudistuksen toimeenpanosta ja tapahtuneen sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisestä vastuussa olevan hyvinvointialueen päätöksellä (Laki sosiaali- ja terveydenhuolto- ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaantulusta 616/2021 68 §).

Avustusta ei myönnetä leasingrahoituksen kattamiseen, joten avustettavissa hankkeissa ei voi käyttää leasingrahoitusta rahoitusmuotona.

Avustuksen saajan tulee antaa Palosuojelurahastolle avustuspäätöksen ehtojen noudattamisen valvomiseksi oikeat ja riittävät tiedot. Avustuksen saajan tulee ilmoittaa viipymättä Palosuojelurahastolle avustuksen käyttötarkoituksen toteutumiseen vaikuttavasta muutoksesta tai muusta avustuksen käyttöön vaikuttavasta muutoksesta. Palosuojelurahasto tekee tarkastuskäyntejä avustuskohteisiinsa osana avustuskäytäntöjen valvontaprosessia.

Myönteisen rakennushankepäätöksen saaneille lähetetään veloituslaatta, jossa todetaan rakennuksen saaneen Palosuojelurahaston avustusta. Laatta tulee kiinnittää pysyvästi paloaseman ulko-oven viereiselle seinälle rakennuksen valmistumisen jälkeen ja tämä varmistetaan hankkeen lopputilityksessä.

Lomakkeet

Kaikki hakemukset tulee tehdä rakennushankkeet-hakulomakkeella. Hakulomake ja hyvinvointialueen lausuntolomakkeet löytyvät rahaston verkkosivuilta. Hyvinvointialueet täyttävät sekä lausuntolomakkeen että hankekohtaisen arviointikehikon kuntien ja sopimuspalokuntien hankkeista. Hakijan tulee pyytää hankkeeseen hyvissä ajoin hyvinvointialueen lausunto ja arviointikehikko sekä toimittaa nämä yhdessä hakemuksen kanssa aluehallintovirastolle määräaikaan mennessä.

Lomakkeet täytetään ja tallennetaan sähköisesti (word-muodossa) ja toimitetaan liitteineen sähköpostitse oman alueen aluehallintovirastoon. Sähköposti tulee nimetä seuraavasti: Hakijaorganisaation nimi, hankkeen nimi, rakennushankehakemus 2024. Sähköpostiviestissä tulee ilmoittaa sähköpostissa olevat liitetiedostot sekä yhteyshenkilön ja organisaation täydelliset yhteystiedot.

Mikäli asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä, hakemusta ei tarvitse tulostaa ja allekirjoittaa. Hakemuksen allekirjoituskenttään tulee kuitenkin täyttää paikka, aika sekä hakijan nimi ja virka-asema.

Aluehallintovirastoja pyydetään varmistamaan, että hakijat käyttävät oikeaa lomaketta ja että vaadittava lausuntolomake ja pakolliset liitteet toimitetaan hakemuksen mukana Palosuojelurahastoon.

Rakennushankkeita 2024 koskevat hakuajat

Kaikki rakennushankehakemukset vaadittavine liitteineen tulee toimittaa **oman alueen aluehallintovirastolle** ja Ahvenanmaan maakunnan hallitukselle näiden antamaan määräaikaan mennessä. Palosuojelurahasto pyytää, että hakijoiden tasapuolisen kohtelun vuoksi aluehallintovirastot noudattaisivat yhteistä määräaika.

Palosuojelurahasto suosittelee rakennushankkeiden määräajaksi **22.1.2024**.

Kuultuaan hyvinvointialueita aluehallintovirastojen ja Ahvenanmaan maakunnan hallituksen tulee asettaa oman alueensa rakennushankehakemukset (mukaan lukien harjoitusaluehankkeet) kahteen perusteltuun kiireellisyysjärjestykseen; erikseen kuntien ja erikseen sopimuspalokuntien hankkeiden osalta.

Aluehallintovirastojen ja Ahvenanmaan maakunnan hallituksen tulee toimittaa hakemukset Palosuojelurahastolle sähköpostitse **viimeistään 17.2.2024** osoitteeseen psr.sm@gov.fi.

Jos viranomaiselle toimitettu asiakirja on puutteellinen, viranomaisen on hallintolain 22 §:n 1 momentin mukaan kehotettava lähettäjää määräajassa täydentämään asiakirjaa, jollei se ole tarpeetonta asian ratkaisemiseksi. Asiakirjan lähettäjälle on ilmoitettava, miten asiakirjaa on täydennettävä. Asianosainen voi myös hallintolain 22 §:n 3 momentin mukaisesti omasta aloitteestaan täydentää hakemustaan tai muuta asian käsittelyä varten toimittamaansa asiakirjaa sekä toimittaa käsittelyn kuluessa viranomaiselle asian ratkaisemisen kannalta tarpeellisia asiakirjoja.

Täydennykset tulee toimittaa rahastoon rakennushankkeiden osalta **viimeistään 1.3.2024**, jotta ne voidaan huomioida hakemusten käsittelyssä. Hakijan on kuitenkin hyvä huomioida, että aluehallintoviranomaiset asettavat hakemukset kiireellisyysjärjestykseen heille toimitettujen asiakirjojen pohjalta.

Päätökset rakennushankkeista tehdään keväällä 2024. Päätösluettelo julkaistaan rahaston verkkosivuilla. Päätökset lähetetään sähköisesti tiedoksi avustuksen hakijoille.

Tiedusteluihin vastaa Palosuojelurahaston sihteeristö, sähköposti psr.sm@gov.fi sekä erityisasiantuntija Ira Nikoskinen ira.nikoskinen@gov.fi, puh. 0295 488 285 ja pääsihteeri Johanna Herrala, sähköposti johanna.herrala@gov.fi, puh. 0295 488 460.

Helsingissä 3.11.2023

Palosuojelurahaston hallitus

Liite Rakennushankkeiden hyväksyttävät ja ei-hyväksyttävät kustannukset

Tiedoksi SM/Pelastusosasto

Liite

Rakennushankkeiden hyväksyttävät ja ei-hyväksyttävät kustannukset

Avustusta voidaan myöntää kunnille:

- vanhojen paloasemien merkittävään peruskorjaukseen: merkittävien ja todennettujen työturvallisuuteen ja tasa-arvoon vaikuttavien puutteiden poistamiseen (esim. merkittävä terveyshaitta, naisten ja miesten sosiaalililat, henkilöstön altistuminen, rakenteiden vaarallinen kunto)
- paloasemien peruskorjausten rakentamiskustannuksiin ja kiinteisiin kalusteisiin
- muihin rakentamiseen välittömästi liittyviin kustannuksiin (esim. peruskorjauksen suunnittelukustannukset, rakentamiseen liittyvät lyhytaikaiset konevuokrat)

Avustusta voidaan myöntää sopimuspalokunnille ja Ahvenanmaan kunnille:

- uusien paloasemien rakentamiseen sekä vanhojen paloasemien laajentamiseen
- kiinteistön hankintaan
- vanhojen paloasemien merkittävään peruskorjaukseen: merkittävien ja todennettujen työturvallisuuteen ja tasa-arvoon vaikuttavien puutteiden poistamiseen (esim. merkittävä terveyshaitta, naisten ja miesten sosiaalililat, henkilöstön altistuminen, rakenteiden vaarallinen kunto)
- rakennuksen käyttötarkoituksen muuttamiseen paloasemaksi
- ajoneuvopaikkojen lisäämiseen
- muuhun vastaavaan toimenpiteeseen
- paloasemien rakentamiskustannuksiin ja kiinteisiin kalusteisiin

- muihin rakentamiseen välittömästi liittyviin kustannuksiin (esim. rakennuksen suunnittelukustannukset, rakentamiseen liittyvät lyhytaikaiset konevuokrat paloasemarakennukseen pohjatyö)
- rakennuksen lakisääteisen väestönsuojan osuuteen.

Avustusta ei myönnetä:

- ensihoito- ja ensivastetoimintaan ja öljyntorjuntatiloihin
- väestönsuojiiin, (pois lukien lakisääteisen väestönsuojan rakentaminen)
- kunnalliselle kiinteistösaakeyhtiölle
- paloaseman juhlasalin tai vastaavan tilan rakennuskustannuksiin (sopimuspalokuntien hankkeet)
- arvonalisäverokustannuksiin, jotka eivät jää hankkeen lopullisiksi kustannuksiksi tai joista avustuksen saaja saa palautusta
- maanhankintaan
- pintakorjauksiin
- ovien ja ikkunoiden uusimiseen
- muihin vuosikorjauksen luonteisiin toimenpiteisiin
- irtaimiston hankintaan (esim. kodinkoneet, irtokalusteet, irtovalaisimet, atk-laitteet, toimisto- ja koulutusvälineistö)
- juokseviin kuluihin (esim. sähkö- ja vesilaskut)
- muihin kuin rakentamiskustannuksiin (esim. kokoukset tai niiden valmistelu, työmaakäynnit, ravitsemuskustannukset)
- muihin kuin hankkeesta suoraan tai rakentamisesta välittömästi aiheutuneisiin kustannuksiin